

Vederi, în alb-negru, de peste Ocean cu...

Bucătăria ardelenescă, Țara de dincolo de pădure a lui Dracula și Castle of Arges

Prima oară când am mers după cumpărături la Alimentara din colț, cum îi ziceam Safeway-ului din apropierea blocului unde am locuit în această primăvară, la Washington, am ales să plătesc la casa unde încasa banii o mulțime relativ tânără dar, fără îndoială, frumoasă. Ea purta ochelari, avea părul împletit (continuat cu extensii) iar buzele-i imense erau subliniate, violent, cu un roșu profund. Era o domnișoară ce zâmbea mereu în timp ce mesteca, neconținut, o gumă. "How are you, sir?", mă întreabă fata când am ajuns în dreptul ei. Mă pregăteam să-i răspund cu aceeași deschidere. Eram plăcut surprins de faptul că-mi voi începe atât de repede cursul practic de exersare a limbii engleze chiar pe pământ american. Până să-i zic eu ceva, ea a și răspuns în locul meu: "Fine, yes?" "Yes!", am adăugat eu și domnișoara mi-a pus, imediat, următoarea întrebare: "Need a bag?" ("Vrei o plasă?") "No, I don't need a bag!", i-am răspuns eu pentru că venisem de acasă cu plasa mea. "No?", "No, thanks!"

Dracula, agentul nostru de legătură de la Safeway

Apoi îi întindeam cardul pentru reduceri și, după ce consultam atent ecranul mare al casei de marcat, citeam totalul și îi dădeam banii. *Change*-ul, adică mărunțișul, cădea cu zgomot dintr-un automat direct într-un bol. Restul, în banknote de hârtie, ți-l oferea casiera. În fiecare zi, ritualul era același. Mi-am dat repede seama că între noi nu se va înfripa niciodată vreo idilă lingvistică. Domnișoara mă întreba mereu același lucru și nu aștepta niciodată răspunsul meu. Ea își răpunea singură la întrebarea politicoasă pe care o formula, la infinit, fiecărui client. La noi, la Petroșani, fetele de la supermarket te întreabă, de fiecare dată, dacă "ați găsit toate produsele pe care le-ați căutat?" Nici ele nu sunt pregătite să-și noteze eventualele tale dorințe nesatisfăcute. Tu le răspunzi cu aceeași amabilitate profesională de client satisfăcut: "da, desigur" și viața își continuă, în formule prestabilite, cursul și la noi și peste Ocean. Dar într-o zi, la Safeway-ul din colț, a fost altfel. Eu urmam la rând după niște muncitori sud-americani, aflați în pauza de masă. Ei își târguieră, în caserole de plastic, de-ale gurii și discutau aprins în spaniola de-acasă. Coada se termina odată cu mine. În fața mea mai era un domn care nu cumpărase mare lucru. Domnișoara mi s-a adresat, acum, doar mie rugându-mă ceva în afara conversației (sau, mai exact, a monologului) de fiecare zi. În manualele mele de conversație, pe care le consultasem anterior, fraza respectivă nu-mi apăruse deloc. Am rugat-o, delicat, să repete ceea ce mi-a zis. A repetat și m-am dumirit. Trebuia să agăț un cordon într-un cârlig în așa fel încât după mine să nu mai vină nimeni la casa ei de marcat. Era sfârșit de program și domnișoara noastră urma să lase locul unei alte colege. Surprinsă că n-am înțeles, de prima dată, tot ceea ce-mi spusese, m-a întrebat de unde sunt. "Din România!", i-am spus eu mândru. A făcut o figură nedumerită. "Din Europa", am mai adăugat eu și fata se luminase, cât de cât, la față. Atunci, am plusat: "Adevărul e că sunt din Transilvania". Fără să mai stea pe gânduri fata a zis imediat: "Dracula!". "Yes, madame, Dracula!", i-am confirmat eu. Omul din fața mea, care tocmai își aranja cumpărăturile în plasă, a intrat și el, imediat, în vorbă să-i arate fetei că e un om citit: "Bram Stocker wrote (a scris) Dracula,

yes?" "Yes", am întărit eu cu autoritatea-mi transilvană și am devenit, brusc, faimos în acel colț de magazin. Muncitorii sud-americani se uitau și ei la mine cu mirare pentru că, mai mult ca sigur, auziseră de contele Dracula dar niciodată nu văzuseră un tip, în carne și oase, venit în America chiar din acele locuri pline de mister și groază. Cât de adânc sunt întipărite Transilvania și Dracula în cultura populară americană mi-am dat seama puțin mai târziu și într-un alt stat american.

"Enciclopedia celor care nu pot să moară" e scrisă, în America, cu cerneală extrem de vizibilă

Stăteam de vorbă, într-o dimineață ploioasă de iunie, cu un profesor de istorie de la un prestigios colegiu american din Virginia. "Despre România nu se știu prea multe lucruri în America. Asta e, într-un fel, bine pentru că neștiind multe despre o țară nu afli nici pe cele rele. Se știe, însă, că Prințul Charles și-a cumpărat câteva proprietăți în Transilvania și că face o propagandă extraordinară acelor locuri sălbatice, neatinsse de civilizație. Filmul de televiziune *Wild Carpathia*, unde apare și moștenitorul coroanei britanice, e un exemplu magnific în acest sens", a zis dr. James Frusseta. Profesorul s-a îndreptat spre bibliotecă și a scos din raft "The Vampire Book, The Encyclopedia of the Undead" scrisă de profesorul J. Gordon Melton, în 1994, la editura "Visible Ink Press" din Detroit. La finalul cărții erau sute de referințe despre filmele și cărțile inspirate de romanul lui Bram Stocker. După Sherlock Holmes, contele Dracula este al doilea mare personaj literar, plasmuit în Insulă, care a cucerit toată lumea, de la Est la Vest și de la Nord la Sud. Pentru mine e de neînțeles cum nici un român, în afară de profesorul Florescu, nu s-a ocupat de acest subiect și de acest personaj. Întors acasă, am vorbit cu amicul meu, Dumitru Velea, despre felul cum ai putea cuceri, din punct de vedere literar, America. El și-a tradus în engleză câteva cărți de poezie & dramaturgie și m-a rugat să i le las la bibliotecile și teatrele americane întâlnite-n cale. "Ți le-am lăsat dar să știi că un subiect de care știe tot americanul e legat de Dracula și, inevitabil, de Transilvania. Despre restul..." Am avut aceeași discuție și cu fostul meu coleg de la Colegiul "Constantin Brâncuși" din Petrița, profesorul Gheorghe Boantă, care mi-a și povestit, pe loc, o întâmplare cu un mort din Jieț care nu mai voia să moară. Familia a hotărât să-l exhumeze și au adus un "călău" care să-i înfigă un cui înroșit în inimă. Profesorul, aflat la anii tinereții, tocmai trecea prin cimitir ca să scurteze drumul spre casa băiatului care-i făcea curte soră-sii. Tânărul voia să prezinte fata părinților săi care, pentru a nu merge singură în casa pețitorului, l-a luat și pe Gheorghe, fratele său mai mare. Cei trei hotărâsc să asiste, de la distanță, la această execuție postumă. Au stat undeva departe pentru că mirosul proaspătului mort le muta nările din loc. Viitorul profesor de matematică a auzit, atunci când fierul încins a străbătut inima mortului, un zgomot suspect ce putea fi asemănat unui suspin profund. Ajunși la casa viitorului mire, timpul a trecut repede. Cum, iarna, noaptea coboară repede peste sat cei doi oaspeți au acceptat să rămână până dimineață în casa gazdelor. Cum spațiul era insuficient,

părinții au dormit în camera lor iar tinerii s-au culcat, toți trei, într-un alt pat, aflat în camera de alături. Viitoarea mireasă l-a rugat pe fratele său ca, în cazul că gazda va încerca să o seducă înainte de nuntă, Gheorghe să sară ca ars din pat. Fata dormea la mijloc și tânărul i-a strecurat de vreo câteva ori mână pe sub cămașa de noapte. Fata îi făcea un semn discret lui Ghiță care simula, imediat, apucăturile unui om nebun, gesticulând și vorbind ca un apucat. Așa s-a înțeles sora lui cu el iar Ghiță a procedat întocmai. Viitorul său cumnat a fost convins că Ghiță a fost atât de marcat de cele văzute, anterior, în cimitir că de atunci i-a zis, mereu, "Nebunul".

Sute de referințe despre lumea noastră ignorate de cei de acasă

Cartea profesorului Melton vorbește, extrem de documentat, în mici articole (și) despre locuri familiar cititorilor noștri precum **Castle of Arges, Poenari, The valley of Arges, Vlad Castle, river Arges, Castle Dracula, Curtea de Arges, Pitesti**, despre strigoi, strigoaică, moroi, moroaică, strigoi vii, strigoi morți, despre vârcolaci, pricolici sau tricolici și usturoi. Singurul român cu preocupări în acest domeniu, semnalat de Melton în cartea sa, este profesorul Radu Nicolae Florescu. El e născut, în 1925, la București și începe școala la Adunații Copăceni iar, ulterior, ajunge licențiat și doctor în literatură la Indiana University. El a scris, împreună cu Raymond T. Mc Nally, cărțile "In Search of Dracula. The History of Dracula and Vampires", "Dracula. A biography of Vlad The Impaler. 1431-1476", "The Essential Dracula" și "Dracula. Prince of Many Faces. His Life and His Times". Tot împreună cu Mc Nally, profesorul Florescu a scris și "In search of Frankenstein" ("În căutarea lui Frankenstein"). În prezentarea pe care o face cărții "In Search of Dracula", Aurel Sasu scrie în "Dicționarul scriitorilor români din Statele Unite și Canada" (Albatros, 2001) că "autorii verifică acuratețea descrierilor topografice din romanul lui Bram Stocker, comentează legendele germane, bizantine, românești, slave, ungare și turcești despre Vlad Țepeș și examinează, extensiv, datele biografice despre părinți, cariera politică, sistemul de alianțe, viața de familie, războaiele, mitul și moartea domnitorului. Pentru obținerea informației sunt investigate arhive din Italia, Grecia și Turcia. Paralel cu revizuirea tradiției orale și a folclorului, credința în vampiri e cercetată atât în vechile culturi din Babilon, Egipt, Roma, Grecia și China cât și prin incursiuni erudite și pline de surprize în teatrul, literatura și cinematografia epocii moderne". Într-o anexă a cărții sunt reproduse povestiri germane, rusești și românești despre Dracula. Pe lângă profesorul Florescu, dar nementționat de J. Gordon Melton în cartea sa, este și Mihai I. Spăriosu. Profesorul american (de la University of Georgia, Athens) s-a născut, în anul 1944, la Deta, în județul Timiș, și a studiat engleza la Universitatea București. Tobă de carte, el și-a găsit timp ca, pe lângă lucrări academice savante, să scrie, împreună cu un coleg maghiar, și despre "Ghost, Vampires and Werewolves. Tales from Transylvania retold by Mihai Spăriosu și Deszo Benedek" (New York, Orchard Books, 1994).

(continuare în p. 31)

"Adevărul e că sunt din Transilvania". Fără să mai stea pe gânduri fata a zis imediat: "Dracula!". "Yes, madame, Dracula!", i-am confirmat eu.